

नेपाली (आधुनिक भारतीय भाषा)
NEPALI (Modern Indian Language)
 एधारौं श्रेणीका निम्ति (For Class-XI)
 समय - ३ घण्टा (3 Hours)
 पूर्णांक - १०० (F.M. - 100)
 सेक्सन अनुसार अंक विभाजन र पिरिएड्स
 (Sectional distribution of Marks and Periods)

सेक्सन Section	शिर्षक Topics	प्राप्तांक Marks	पिरियड्स Periods
Section-A	व्याकरण (Grammar)	15	20
Section-B	गद्यांश लेखन (Unseen)	10	15
Section-C	पत्र-रचना र निबन्ध (Letter Writing & Essay Writing)	15	25
Section-D	गद्य (कथा र निबन्ध) (Prose-Short Stories, Literary Essays)	20	40
Section-E	नेपाली साहित्यको इतिहास (History of Nepali Literature)	10	20
Section-F	नाटक (Drama)	15	30
Section-G	पद्य (Poetry)	15	30
पाठ्यक्रमको विभाजन		100	180

Section-A व्याकरण (Grammar)

पुस्तकहरू : माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना - डाँ. जगत छेत्री वा राजनारायण
 : नेपाली - निबन्ध - राजनारायण प्रधान
 (प्राकाशक - श्याम ब्रदर्स, दार्जीलिंग)

पाठ्यांशहरू, पर्यायवाची शब्द, विपरीतार्थक शब्द, अनेकार्थक शब्द, सार शब्द, शुद्धिकरण, वाग्धारा।

Section-B गद्यांश लेखन (Unseen)।

Section-C पत्र-रचना र निबन्ध

पत्र-रचना : मित्रलाई पत्र, बढाई पत्र, शोक-पत्र, निमन्त्रण पत्र।

निबन्ध-रचना : प्राकृतिक, पर्वहरू, सामाजिक, शैक्षिक।

Section-D गद्य (कथा र निबन्ध)

पाठ्य पुस्तक : नेपाली साहित्य सञ्चयिका।

प्रकाशक - नेपाली साहित्य परिषद, मणिपुर।

- कथाहरू : (क) शहीद - के.बी. नेपाली ।
 (ख) आमा - रूपनारायण सिंह ।
 (ग) परालको आगे - गुरु प्रसाद मैनाली ।
- निबन्धहरू : (क) हाप्री शब्द भण्डार, एक विचार - डाँ. कुमार प्रधान ।
 (ख) जीवन र साहित्य - रामकृष्ण शर्मा ।
 (ग) अषाढको पन्द्र - लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा
 (घ) यौवन शिक्षा - वाङ्खैमयुम तोम्चौ सिंह

Section-E

नेपाली साहित्यको इतिहास ।

पाठ्य-पुस्तक : नेपाली साहित्यको इतिहास - ताना शर्मा ।
 प्रकाशक - साझा प्रकाशन, काठमाडौं ।

- (क) नेपाली कथा साहित्यको विकास र निम्नलिखित कथाकारहरूको परिचय :
 (i) गुरु प्रसाद मैनाली
 (ii) शिव कुमार राई
 (iii) रूपनारायण सिंह
 (iv) विशेश्वर प्रसाद कोइराला
- (ख) नेपाली साहित्यमा काव्यको विकास र निम्न कविहरूको परिचय :
 (i) भानुभाक्त आचार्य ।
 (ii) लेखनाथ पौड्याल ।
 (iii) धरणीधर कोइराला ।
 (iv) लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा ।

Section-F

नाटक

पाठ्य-पुस्तक : मकुन्द इन्दिरा - बालकृष्ण सम ।

Section-G

पद्य

पाठ्य-पुस्तक :

- १। मुना-मदन - लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा ।
 २। नेपाली साहित्य सञ्चयिका - प्रकाशक-नेपाली - साहित्य परिषद, मणिपुर ।

निम्नलिखित कविताहरू :

- (क) शाश्वत सत्य - चन्द्रेश्वर दुवे ।
 (ख) मन त फलाम कै भए हुन्छ - हरिभक्त कटुवाल ।
 (ग) साहित्य सुधा - धरणीधर कोइराला ।
 (घ) म जन्मेको देश - युद्धवीर राणा ।
 (ङ) साइलक आई रहेछ - गोपी नारायण प्रधान ।

DESIGN OF QUESTION PAPER

Subject : NEPALI (MIL)

Class : XI

Full Mark : 100

Time : 3 HOURS

WEIGHTAGE TO OBJECTIVE:						
I	Objectives				Marks	Percentage
	Knowledge/Memory(K)				20	20
	Comprehension/Understanding(U/C)				50	50
	Expression(Exp)				30	30
	Total:				100	100
WEIGHTAGE TO FORMS OF QUESTIONS:						
II	Form of questions		No. of questions	Time (in minutes)	Marks	
	Essay/Long Ans: (E/LA)		05	75	27	
	Short Ans.(SA-I)		02	15	08	
	Short Ans.(SA-II)		05	25	15	
	Short Ans.(SA-III)		15	40	30	
	Very short Answer(VSA)		08	10	08	
	MCQ		12	15	12	
	Total:		47	180	100	
WEIGHT TO CONTENT:						
CONTENTS /UNIT				Marks	Percentage	
A.	Reading	I	Unseen Passage (Comprehension)	12	15	
		II	Unseen Passage(Note making/Summaries)	03		
B	Writing	I	Advertisement/Message	04	35	
		II	News - Report/Magazine Report	05		
		III	Letter-Writing(Personal/Application)	05		
		IV	Functional Grammar	10		
		V	Amplifications/(Symposium)	04		
		VI	Essay/Debate/Speech Article	07		
C	Text	I	Prose	25	50	
		II	Poetry	25		
TOTAL				100	100	
IV SCHEME OF SECTIONS : A, B and C						
V SCHEME OF OPTIONS : Internal option in Essay Type , SA-I, SA-II & SA-III						
VI	DIFFICULTY LEVEL :					
	Difficult		: 30% of the total marks			
	Average		: 50% of the total marks			
	Easy		: 20% of the total marks			

Abbreviation : K(Knowledge), U(Understanding), C(Comprehension), Exp.(Expression), E (Essay Type), SA (Short Answer Type), VSA (Very Short Answer Type), MCQ (Multiple Choice Question)

नेपाली (आधुनिक भारतीय भाषा)
NEPALI (Modern Indian Language)
 बाह्रौं श्रेणीका निम्ति (For Class-XII)
 समय - ३ घण्टा (3 Hours)
 पूर्णांक - १०० (F.M. - 100)
 सेक्सन अनुसार अंक विभाजन र पिरिएड्स
 (Sectional distribution of Marks and Periods)

सेक्सन Section	शिर्षक Topics	प्राप्तांक Marks	पिरियड्स Periods
Section-A	व्याकरण (Grammar)	15	20
Section-B	गद्यांश लेखन (Unseen)	10	15
Section-C	पत्र-रचना र निबन्ध (Letter Writing & Essay Writing)	15	25
Section-D	गद्य (कथा र निबन्ध) (Prose-Short Stories, Literary Essays)	20	40
Section-E	नेपाली साहित्यको इतिहास (History of Nepali Literature)	10	20
Section-F	नाटक (Drama)	15	30
Section-G	पद्य (Poetry)	15	30
		100	180

पाठ्यक्रमको विभाजन

Section-A व्याकरण (Grammar)

- पुस्तकहरू : १. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना - राजनारायण प्रधान,
श्याम ब्रदर्स दार्जीलिंग
२. नेपाली निबन्ध - राजनारायण प्रधान - राजनारायण प्रधान
श्याम ब्रदर्स दार्जीलिंग

पाठ्यांशहरू :

- I. छन्द :- अनुष्टुप, तोटक, शालिनी, शिखरिणी वसन्ततिलका, शार्दूल विक्रीडित।
 II. अलंकार :- अनुप्रास, उपमा, रूपक, श्लेष, यमक, अतिशयोक्ति
 III. उखान र तुक्का

Section-B गद्यांश लेखन (Unseen)।

Section-C

पत्र-रचना :

- (क) व्यक्तिगत पत्र ।
- (ख) व्यापारिक पत्र ।
- (ग) दफतरी पत्र ।
- (घ) सामाजिक पत्र ।

निबन्ध-रचना :

- (क) आत्मपरक रचना ।
- (ख) विचारात्मक रचना ।
- (ग) वैज्ञानिक रचना ।
- (घ) विवरणात्मक रचना ।

Section-D

गद्य (कथा र निबन्ध)

पाठ्य पुस्तक : नेपाली साहित्य सञ्चयिका ।

प्रकाशक - नेपाली साहित्य परिषद, मणिपुर ।

- पाठ्यांशहरू :
- (क) विहा - विश्वेश्वर प्रसाद कोइराला
 - (ख) जयमाया आफुमात्र लेखापानी आई पुगी - इन्दुबहादुर राई
 - (ग) मेरो एउटा नागा हुकी - हरिप्रसाद गोर्खा राई
 - (घ) दैलो - पं० बद्रीशरण खतिवड़ा
 - (ङ) लक्ष्मीपूजा - गोविन्द बहादुर 'गोठाले'
 - (च) नेपाली साहित्यको इतिहासमा
सर्वश्रेष्ठ पुरुष - लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा
 - (छ) कविको घन - रामकृष्णा शर्मा
 - (ज) बढ्दो उमेर अनि एड्स - हा० ओइनाम इबोचाओबा सिंह

Section-E

पाठ्य-पुस्तक : नेपाली साहित्यको इतिहास - ताना शर्मा ।

प्रकाशक - साझा प्रकाशन, काठमाडौं ।

- (क) नेपाली साहित्यमा नाटक र एकांकीको विकास
निम्नलिखित नाटक र एकांकी लेखकहरू मात्र :-
 - (i) बालकृष्ण सम ।
 - (ii) गोपाल प्रसाद रिमाल ।

- (iii) इन्द्रबहादुर राई।
(iv) लील बहादुर क्षत्री।

Section-F

नाटक र एकांकी

पाठ्य-पुस्तक :

1. यो प्रेम - गोपाल प्रसाद रिमाल।

एकांकीहरु :- पाठ्य पुस्तक : नेपाली साहित्य सञ्चयिका - प्रकाशक नेपाली साहित्य परिषद, मणिपुर।

(क) बोक्सी - बालकृष्ण सम।

(ख) मांग - लील बहादुर क्षत्री।

Section-G

पद्य

पाठ्य-पुस्तक :

१। ऋतु विचार लेखनाथ पौड्याल

(व्याख्याका निम्ति वसन्त विचार मात्र)

पाठ्य-पुस्तक : नेपाली साहित्य सञ्चयिका प्रकाशक : नेपाली साहित्य परिषद, मणिपुर

निम्नलिखित कविताहरु :

(क) सत्य-सन्देश - लेखनाथ पौड्याल।

(ख) नचिनिने भएछौ - अगम सिंह गिरी।

(ग) कर्म - बालकृष्ण सम।

(घ) पीक-दूत - मोतीराम भट्ट।

(ङ) सास छ आश छ - अनिरुद्ध गौतम।

+++++

FOR THE ACADEMIC SESSION 2024-25

**DESIGN OF
QUESTION PAPER**

Subject : **NEPALI (MIL)**
Class : XII
Full Mark : 100
Time : 3 Hours

WEIGHTAGE TO OBJECTIVES					
I	Objectives			Marks	Percentage
	Knowledge(K)			20	20
	Comprehension(C)			50	50
	Expression(Exp)			30	30
	Total :			100	100
WEIGHTAGE TO FORMS OF QUESTIONS:					
II	Form of Questions	No. of Question	Time (in minute)	Marks	Percentage
	Essay/Long Ans. (E/LA)	2	34	16	16
	Short Answer (SA-I)	6	48	24	24
	Short Answer (SA-II)	8	40	24	24
	Short Answer (SA-III)	11	44	22	22
	Very Short Answer (VSA)	10	10	10	10
	MCQ	4	4	4	4
	Total:		41	180	100
WEIGHTAGE TO CONTENT:					
III	UNIT/CONTENTS			Marks	Percentage
	A.	PROSE (Short Story, Literary Essays)		25	25
	B.	POETRY		25	25
	C.	READING (Unseen)		10	10
	D.	WRITING (Letter & Essay writing)		30	30
	E.	GRAMMAR		10	10
	Total :			100	100
IV	SCHEME OF SECTIONS : A,B,C,D,E				
V	SCHEME OF OPTIONS : Internal option may be given in Essay Type of Questions only.				
VI	DIFFICULTY LEVEL :				
	Difficult	:	30%		
	Average	:	50%		
	Easy	:	20%		

Abbreviation : K(Knowledge), U(Understanding), C(Comprehension), Exp.(Expression), Skill(S), E(Essay Type), SA (Short Answer Type), VSA (Very Short Answer Type), MCQ(Multiple Choice Question)

FROM THE ACADEMIC SESSION 2025-26

**DESIGN OF
QUESTION PAPER**

Subject : NEPALI (MIL)
Class : XII
Full Mark : 100
Time : 3 HOURS

I	WEIGHTAGE TO OBJECTIVE:					
	Objectives		Marks	Percentage		
	Knowledge/Memory(K)		20	20		
	Comprehension/Understanding(U/C)		50	50		
	Expression(Exp)		30	30		
Total:		100	100			
II	WEIGHTAGE TO FORMS OF QUESTIONS:					
	Form of questions		No. of questions	Time (in minutes)	Marks	
	Essay/Long Ans: (E/LA)		05	75	27	
	Short Ans.(SA-I)		02	15	08	
	Short Ans.(SA-II)		05	25	15	
	Short Ans.(SA-III)		15	40	30	
	Very short Answer(VSA)		08	10	08	
	MCQ		12	15	12	
Total:		47	180	100		
III	WEIGHT TO CONTENT:					
	CONTENTS /UNIT			Marks	Percentage	
	A.	Reading	I	Unseen Passage (Comprehension)	12	15
			II	Unseen Passage(Note making/Summaries)	03	
	B	Writing	I	Advertisement/Message	04	35
			II	News - Report/Magazine Report	05	
			III	Letter-Writing(Personal/Application)	05	
			IV	Functional Grammar	10	
			V	Amplifications/(Symposium) Essay/Debate/Speech Article	04 07	
	C	Text	I	Prose	25	50
II			Poetry	25		
TOTAL			100	100		
IV	SCHEME OF SECTIONS : A, B and C					
V	SCHEME OF OPTIONS : Internal option in Essay Type , SA-I, SA-II & SA-III					
VI	DIFFICULTY LEVEL :					
	Difficult	:	30% of the total marks			
	Average	:	50% of the total marks			
	Easy	:	20% of the total marks			

Abbreviation : K(Knowledge), U(Understanding), C(Comprehension), Exp.(Expression), (Essay Type), SA (Short Answer Type), VSA (Very Short Answer Type), MCQ (Multiple Choice Question)